

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з освітньої, виховної
та міжнародної діяльності

проф. Т.М. Димань

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

08 Право

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

081 Право

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший (бакалаврський)

ФАКУЛЬТЕТ

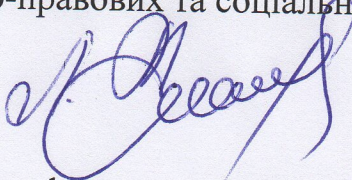
Права та лінгвістики

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціально-політичні студії» для здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики за спеціальністю 081 Право, бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач Л.М. Мельник – Біла Церква: БНАУ, 2019. – 19 с.

Розробник: Л. Мельник, к.політ.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін. (Протокол № 1 від 29.08.2019 р.)

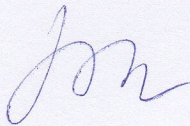
Завідувач кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін
доцент

Л. Мельник

Схвалено методичною радою факультету права та лінгвістики (Протокол № 1
29 від 08 2019 р.)

Голова методичної ради, доцент

В.Д. Борщовецька

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни
2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни
3. Очікувані результати навчання
4. Програма навчальної дисципліни
5. Структура навчальної дисципліни
6. Зміст навчальної дисципліни
 - 6.1. Лекції
 - 6.2. Плани семінарських занять
 - 6.3. Самостійна робота
 - 6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань
7. Форми поточного та підсумкового контролю
8. Засоби діагностики
9. Критерії оцінювання результатів навчання
10. Рекомендовані джерела інформації

1. Опис навчальної дисципліни

Згідно з навчальним планом на 2019–2020 навчальний рік, на вивчення дисципліни «СПС» для денної форми навчання виділено всього академічних годин 90 (3 кредита ECTS), у т.ч. аудиторних – години (лекції - 16 , практичні заняття – 32) самостійна робота студентів – 42 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 081	Вибіркова дисципліна	
	Напрямок підготовки Право		
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр Кваліфікація: 081	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин 90		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 48		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		32год.	
		Самостійна робота	
		42 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		залік	

Мета наукової дисципліни – полягає в тому, щоб надати здобувачеві вищої освіти теоретичні основи політичної науки, розкрити зміст основних категорій і понять, навчити його правильно орієнтуватися в політичній практиці, підготувати до активної участі в політичному житті. Дуже важливо уміти зв'язувати отримані знання з життям, політичною практикою та підвищувати політичну культуру.

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Політика суттєво впливала й впливає на життя людей, націй, народів і держав.

Це зумовлено тим, що політика становить сутність людини як істоти соціальної, здатної по-всесторонньо жити й розвиватися лише в суспільстві, тільки спілкуючись із іншими людьми.

Політичні знання необхідні кожній людині. Від рівня політичної культури громадян, від характеру взаємовідносин особистості, суспільства й держави залежить якість політичних, економічних та соціальних рішень, ухвалених політичними елітами, міра врахування в цих рішеннях потреб та інтересів різних груп населення, які беруть участь у політичному житті.

Оволодівати політичною наукою потрібно для того, щоб не бути пасивним об'єктом політичного маніпулювання, а свідомо впливати на політичні процеси на користь суспільним і особистим інтересам.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Право» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з навчальної дисципліни
РН 1	РН 01. Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин, здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
РН 3.	РН 03. Здатність продемонструвати базові, фундаментальні та спеціальні політичні знання та розуміння; здатність використовувати теорії, принципи, методи та поняття історико-теоретичних, галузевих та спеціальних юридичних наук в навчанні та професійній діяльності
РН 4.	РН 04. сформувати вміння аналізувати суспільні явища й узагальнювати політичний досвід управління суспільством, прогнозувати політичні події;
РН 5	РН 05. формувати і відстоювати свою життєву (політичну позицію, чітко розуміти свої громадянські права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи правової держави і громадянського суспільства;
РН 6	РН 06. Давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів;
РН 7	РН 7. Об'єктивно і критично оцінювати життєво важливу соціальну інформацію;
РН 15	РН 15. Визначати основні показники кризи політичної влади в сучасному українському суспільстві;

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний Модуль 1. Політика як суспільне явище

Тема 1. Сутність і роль політики у житті суспільства.

Політика як суспільне явище. Об'єкт і предмет політичної науки. Структура та функції політології. Методи політичної науки. Закони та категорії політології.

Тема 2. Становлення та розвиток української політичної думки.

Джерела політичних ідей в Україні. Розвиток ідей державності в козацько-гетьманський період. Основні напрямки розвитку суспільно-політичної думки в Україні в XVIII -XIX ст.

Соціально-політична думка про національне відродження й державність України початку XX ст. Зародження і утвердження сучасної політичної думки та політичної науки в Україні.

Тема 3. Виникнення та становлення світової політичної думки

Політична думка Стародавнього Сходу та Античності. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя та Відродження. Політичні ідеї Нового часу. Політичні теорії XIX – поч. XX ст., та розвиток зарубіжної політології у XX ст.

Тема 4. Світові політико-ідеологічні доктрини.

Поняття, структура й функції політичної ідеології. Лібералізм і неолібералізм. Консерватизм і неоконсерватизм. Соціалізм, комунізм і сучасна соціал-демократія. Націоналізм і його форми. Фашизм та неофашизм. Політична думка XX-XXI ст.

Тема 5. Виникнення та становлення світових політичних режимів.

Політичний режим: поняття й ознаки. Демократичний режим. Тоталітарний режим. Авторитарний режим. Політичний режим сучасної України. Політична опозиція. Політичний екстремізм.

Тема 6. Політична влада та політичний процес.

Структура, сутність та види політичної влади. Специфіка політичної влади. Проблеми легітимності влади. Поняття «політичний процес», структура, характер і типологія політичних процесів. Політична участь людини. Класифікація типів людей щодо участі в політиці.

Тема 7. Політична система суспільства.

Сутність, структура та функції політичної системи. Типологія політичних систем. Держава в політичній системі суспільства: форми державного правління та державного устрою; вищі органи сучасної держави і поділ державної влади. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України.

Тема 8. Вибори в органи політичної влади.

Соціальні функції, види виборів, особливості при різних політичних режимах. Принципи виборів. Закони та підзаконні акти, що регулюють процедуру виборів. Абсентеїзм: сутність, причини та наслідки. Типи виборчих систем та виборча система України.

Тема 9. Держава як базовий інститут політичної системи

Особливості держави як політичної організації. Форми державного правління та державного устрою. Правова держава: сутність і основні принципи. Економічна та соціальна політика держави.

Тема 10. Громадське суспільство. Громадянські об'єднання та рухи.

Поняття, структура та функції громадських об'єднань та рухів. Типологія громадських організацій. Діяльність громадських об'єднань та рухів в Україні. Історичне уявлення та основні проблеми формування громадянського суспільства. Поняття й сутність

громадянського суспільства. Структура, функції та роль громадянського суспільства в Україні

Тема 11. Правова, соціальна держава. Демократія.

Виникнення та розвиток ідеї правової держави. Основні ознаки правової держави. Особливості становлення та розвитку правової держави та в Україні. Демократія: поняття, зміст, ознаки. Типи і форми демократії. Принципи демократії.

Змістовний Модуль 2. Політичні режими та системи суспільства

Тема 12. Політичні партії та партійні системи.

Причини виникнення та ознаки політичної партії. Цілі і функції політичних партій. Типологія політичних партій. Виникнення та розвиток політичної системи України.

Тема 13. Політична культура та свідомість

Поняття політичної культури і її структурні елементи. Типологія політичної культури. Формування політичної культури. Політична культура сучасної України.

Тема 14. Політичні еліти у сучасному світі.

Походження політичної еліти та її роль у суспільстві. Політична еліта: структура й системи відбору. Сучасні теорії еліт. Політична еліта України.

Тема 15. Особистість та політика

Людина як суб'єкт і об'єкт політики. Політична участь. Політична соціалізація.

Тема 16. Політичний менеджмент та маркетинг

Поняття, функції та види політичного маркетингу. Дослідження політичного ринку. Політичне рекламування. Імідж. Сутність та функції менеджменту. Політичний менеджмент.

Тема 17. Іміджологія.

Поняття, функції та види політичного маркетингу. Дослідження політичного ринку. Політичне рекламування. Імідж. Сутність та функції менеджменту. Політичний менеджмент

Тема 18. Політичне лідерство.

Поняття політичного лідерства, його функції, типологія лідерства. Політичні еліти як суб'єкти політики

Тема 19. Україна в сучасній світовій геополітичній ситуації

Геополітика, її основні концепції. Міжнародні урядові та неурядові організації. Україна на міжнародній арені.

Тема 20. Конфлікти і кризи в політичному житті

Основні положення сучасної теорії конфлікту. Сутність політичного конфлікту. Типологія та розв'язання політичних конфліктів.

Тема 21. Політичні трансформації (конфлікти, модернізація)

Політичний конфлікт: суть, типологія, можливі наслідки. Основні методи врегулювання конфліктів. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні. Політична модернізація.

Тема 22. Світовий політичний процес та міжнародні відносини

Світовий політичний процес та його суб'єкти. Зовнішня політика. Діалектика внутрішньої та зовнішньої політики. Міжнародна політика: суть, цілі та функції.

Тема 23. Світова політика та міжнародні відносини.

Світовий політичний процес та його суб'єкти. Зовнішня політика. Діалектика внутрішньої та зовнішньої політики. Міжнародна політика: суть, цілі та функції

Тема 24. Етнонаціональна політика.

Сутність етносу та нації. Поняття націоналізму. Етнонаціональні спільноти як суб'єкти та об'єкти політики. Зміст етнонаціональної політики та її місце в гармонізації етнонаціональних відносин. Особливості етнонаціональних відносин та етнонаціональна політика в сучасній Україні.

Тема 25. Система міжнародних політичних відносин та національна безпека

Система міжнародних відносин та їх типологізація. Характеристика основних видів національної безпеки. Національна безпека України.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Семінарські заняття	індивідуальні	Сам. робота
1	2	3	5	6	7
Модуль 1. Політика як суспільне явище.					
Тема 1. Сутність і роль політики у житті суспільства.	2	1	1		
Тема 2. Становлення та розвиток української політичної думки	3	1	2		
Тема 3.	2		2		

Виникнення та становлення світової політичної думки					
Тема 4. Світові політико-ідеологічні доктрини	5	2	3		
Тема 5. Виникнення та становлення світових політичних режимів.	2	2			
Тема 6. Політична влада та політичний процес.	1	1			
Тема 7. Політична система суспільства	2		2		
Тема 8. Вибори в органи політичної влади.	2		2		
Тема 9. Держава як базовий інститут політичної системи.	1	1			
Тема 10. Громадянське суспільство. Громадські об'єднання та рухи.	10				10
Тема 11. Правова, соціальна держава. Демократія.	2		2		
Разом – модуль 1	32	8	14		10
Модуль 2. Політичні режими та системи суспільства.					

Тема 12. Політичні партії та партійні системи.	3		3		
Тема 13. Політична культура та свідомість	2	2			
Тема 14. Політичні еліти у сучасному світі.	12				12
Тема 15. Особистість та політика.	1	1			
Тема 16. Політичний менеджмент та маркетинг.	2	2			
Тема 17. Іміджологія	2		2		
Тема 18. Політичне лідерство	2	2			
Тема 19. Україна в сучасній світовій геополітичній ситуації.	10				10
Тема 20. Конфлікти і кризи в політичному житті.	1	1			
Тема 21. Етнонаціональна політика.					

Тема 22. Політичні трансформації (конфлікти, модернізація)	3		3		
Тема 23. Світовий політичний процес та міжнародні відносини.	3		3		
Тема 24. Світова політика та міжнародні відносини.	3		3		
Тема 25. Етнонаціональна політика.	10				10
Тема 26. Система міжнародних політичних відносин та національна безпека.	4		4		
Разом –модуль 2.	58	8	18		32
ІНДЗ (реферат)					
Усього годин	90	16	32		42

6. Зміст навчальної дисципліни

6.1. Лекції

№ п/п	Назва теми	К-сть год.

	Модуль 1. Політика як суспільне явище	
1.	Тема 1. Сутність і роль політики у життя суспільства	1
2.	Тема 2. Становлення та розвиток української політичної думки.	1
3.	Тема 3. Світові політико-ідеологічні доктрини.	2
4.	Тема 4. Виникнення та становлення світових політичних режимів.	2
5.	Тема 5. Політична влада та політичний процес.	1
6.	Тема 6. Держава як базовий інститут політичної системи	1
	Всього	8
	Модуль 2. Політичні режими та системи суспільства.	
7.	Тема 7. Політична культура та свідомість	2
8.	Тема 8. Особистість та політика	1
9.	Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг	2
10.	Тема 10. Політичне лідерство	2
11.	Тема 11. Конфлікти і кризи в політичному житті	1
	Всього	8
	РАЗОМ	16

6.2 Теми та план семінарських занять

№ пп	Назва теми	К-сть год
	Модуль 1. Політика як суспільне явище	
1.	Тема 1. Сутність і роль політики у житті суспільства. 1. Політика як суспільне явище. 2. Об'єкт і предмет політичної науки. 3. Структура та функції політології. Методи політичної науки. Закони та категорії політології.	1
2.	Тема 2. Виникнення та становлення світової політичної думки	

	1. Політична думка Стародавнього Сходу та Античності. 2. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя та Відродження. 3. Політичні ідеї Нового часу. 4. Політичні теорії XIX – поч. XX ст., та розвиток зарубіжної політології у XX ст. 5.	2
3.	Тема 3. Політична думка в Україні (IX–XX ст.). 1. Запровадження Християнства на Русі та його вплив на розвиток політичної думки. Пам’ятки політичної думки Київської Русі. 2. Політична думка в Україні за литовсько-польської доби. 3. Суспільно-політичні засади козацько-гетманської держави. Конституція П. Орлика. 4. Києво-Могилянська академія – центр української політичної думки (XVII ст. і надалі): П. Могила, Ф. Прокопович, С. Яворський та ін. 5. Розвиток революційно-демократичних ідей XIX – поч. XX ст. Кирило- Мефодіївське братство. 6. Ліберально-демократичні ідеї та соціалістична думка: М. Драгоманов, І. Франко, Л. Українка та ін. 7. Політичні концепції українських мислителів XX ст. (М. Грушевський, В. Винниченко, Д. Донцов, В. Липинський, М. Міхновський, В. Чорновіл та ін.).	2
4.	Тема 4. Світові політико-ідеологічні доктрини. 1. Політико-ідеологічні доктрини: поняття, типологія, інституціоналізація. 2. Лібералізм та неолібералізм. 3. Консерватизм та неоконсерватизм 4. Ліві течії: комунізм, соціальна демократія та ін. 5. Праві течії: націоналізм, радикальний націоналізм та ін. 6. Християнська демократія та інші.	3
5.	Тема 5. Політична система суспільства. 1. Сутність, структура та функції політичної системи. 2. Типологія політичних систем. 3. Держава в політичній системі суспільства: - форми державного правління та державного устрою; - вищі органи сучасної держави і поділ державної влади. 4. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України.	2
6.	Тема 6. Вибори в органи політичної влади.	2

	1. Соціальні функції, види виборів, особливості при різних політичних режимах. 2. Принципи виборів. Закони та підзаконні акти, що регулюють процедуру виборів. 3. Абсентеїзм: сутність, причини та наслідки. 4. Типи виборчих систем та виборча система України.	
7.	Тема 7. Правова, соціальна держава. Демократія. 1) Виникнення та розвиток ідеї правової держави. Основні ознаки правової держави. 2) Особливості становлення та розвитку правової держави та в Україні. 3) Демократія: поняття, зміст, ознаки. 4) Типи і форми демократії. Принципи демократії.	2
	Разом Модуль 1	14
	Модуль 2. Політичні режими та системи суспільства.	
1.	Тема 7. Політичні партії та партійні системи. 1. Причини виникнення та ознаки політичної партії. 2. Цілі і функції політичних партій. 3. Типологія політичних партій. 4. Виникнення та розвиток політичної системи України.	3
2.	Тема 8. Іміджологія. 1. Поняття, функції та види політичного маркетингу. 2. Дослідження політичного ринку. 3. Політичне рекламування. Імідж. 4. Сутність та функції менеджменту. Політичний менеджмент.	2
3.	Тема 9. Політичні трансформації (конфлікти, модернізація) 1. Політичний конфлікт: суть, типологія, можливі наслідки. 2. Основні методи врегулювання конфліктів. 3. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні. 4. Політична модернізація.	3
4.	Тема 10. Світова політика та міжнародні відносини.	3

	1) Світовий політичний процес та його суб'єкти. 2) Зовнішня політика. Діалектика внутрішньої та зовнішньої політики. 3) Міжнародна політика: суть, цілі та функції.	
5.	Тема 11. Світовий політичний процес та міжнародні відносини 1. Світовий політичний процес та його суб'єкти. 2. Зовнішня політика. 3. Діалектика внутрішньої та зовнішньої політики. 4. Міжнародна політика: суть, цілі та функції.	3
6.	Тема 12. Система міжнародних політичних відносин та національна безпека 1. Система міжнародних відносин та їх типологізація. 2. Характеристика основних видів національної безпеки. 3. Національна безпека України.	4
	Разом –модуль 2	18
РАЗОМ		32

6.3 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	год.
1.	Тема 1. Громадське суспільство. Громадянські об'єднання та рухи. 1) Поняття, структура та функції громадських об'єднань та рухів. 2) Типологія громадських організацій. 3) Діяльність громадських об'єднань та рухів в Україні. 4) Історичне уявлення та основні проблеми формування громадянського суспільства. 5) Поняття й сутність громадянського суспільства. Структура, функції та роль громадянського суспільства в Україні	10
2.	Тема 2. Політичні еліти у сучасному світі. 1) Походження політичної еліти та її роль у суспільстві. 2) Політична еліта: структура й системи відбору. 3) Сучасні теорії еліт. 4) Політична еліта України.	12
3.	Тема 3. Україна в сучасній світовій геополітичній ситуації	10

	1) Поняття геополітики, її основні концепції. 2) Міжнародні урядові та неурядові організації. Україна на міжнародній арені.	
4.	Тема 4. Етнонаціональна політика. 1) Сутність етносу та нації. Поняття націоналізму. 2) Етнонаціональні спільноти як суб'єкти та об'єкти політики. 3) Зміст етнонаціональної політики та її місце в гармонізації етнонаціональних відносин. 4) Особливості етнонаціональних відносин та етнонаціональна політика в сучасній Україні.	10
Всього		42

6.4 Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Теоретико-структурна та предметна специфіка теоретичної і прикладної політології.
2. Політика серед інших сфер суспільного буття. Визначення «людини політичної».
3. Класична соціологія. Витоки і традиції сучасного суспільства: К. Маркс, М. Вебер, Е. Дюркгейм.
4. Міжнародні відносини як специфічна сфера суспільного буття та об'єкт політологічного дослідження. Методологія та методи дослідження світових політичних процесів.
5. Ідеалізм: теоретико-методологічні засади, ідейні положення, зовнішньополітичне застосування.
6. Реалізм: теоретико-методологічні засади, ідейні положення, зовнішньополітичне застосування.
7. Наукові підходи у дослідженні міжнародних відносин. Модернізм. (М. Каплан, К. Дойч, К. Райт, Дж. Розенау).
8. Системний аналіз. Системні теорії Д. Істона і М. Каплана
9. Структурно-функціональний аналіз. Р. Мертон про «соціальну структуру».
10. Інформаційні моделі суспільства. Комунікативна теорія К. Дойча. Вчення К. Дойча про інтеграцію.
11. Порівняльний аналіз. Компаративна політологія Г. Алмонда
12. Р. Мертон про зміни в культурі та структурі суспільства як чинники впливу на теоретичні параметри соціології.
13. Політичний режим: сутність, різновиди, основні характеристики. Політичний режим і зовнішня політика.
14. Теорія Г. Моргентау.
15. Неореалізм. Вчення К. Волтца.
16. Українська політична думка ХХІ ст.
17. Відносини „Північ-Південь” у сучасному світі. Теорія залежності Р.Пребиша.
18. Вчення І.Валерстайна про світовий капіталізм.
19. Зовнішня та внутрішня політика України за часів правління В. Ющенка та «помаранчева» революція.

20. Війна як явище суспільного життя. Типологізація воєн. Вчення Клаузевіца про війну. Теоретичні погляди К. Клаузевіца на війну.
21. Геополітика як наука та ідейна течія. Роль геополітичних чинників в світовій політиці
22. Глобалізація суспільного життя світової спільноти. Роль універсального актора – Ліга Націй, ООН.
23. Проблеми і перспективи реформування ООН.
24. Глобальні проблеми людства. Міжнародний тероризм як глобальна проблема.
25. Україно-польські відносини за часів незалежності. Перспективи росту.
26. Дипломатична тактика умиротворення, поступок і поділу сфер впливу.
27. Загарбання Німеччиною Австрії. Мюнхенська змова.
28. Радянсько-німецький договір від 23 серпня 1939р.
29. Загальна характеристика механізму зовнішньої політики.
30. Зовнішньополітичні ресурси – апарат прийняття зовнішньополітичних рішень – пріоритетні сфери докладання зовнішньополітичних ресурсів.
31. Загальноєвропейський процес. Хельсінська нарада.
32. Шлях від НБСЄ до ОБСЄ.
33. Україно-американські відносини як фактор стабільного зростання.
34. Еволюція структури та призначення панєвропейської організації.
35. Проблеми і перспективи європейської оборонної ідентичності.
36. Участь України в міжнародних організаціях.
37. Зовнішня політика незалежності України: напрямки, орієнтації, доктрини.
38. Інформаційні моделі суспільства. Комунікативна теорія К.Дойча. Вчення Дойча про інтеграцію.
39. Історико-порівняльний аналіз. Поняття „історико-культурної формації” (культури, цивілізації). Вчення А.Тойнбі та О.Шпенглера. С.Хантінгтон про „сутичку цивілізацій”.
40. Класична соціологія. Соціологічні системи М.Вебера і Е.Дюркгейма.
41. Комунізм як історичне явище та ідейна течія.
42. Українська демократія – як рушійна сила влади.
43. Консерватизм як історичне явище та ідейна течія.
44. Лібералізм як історичне явище та ідейна течія.
45. Зовнішня та внутрішня політика України за часів правління Л. Кучми.
46. Лінії поділу сучасної світової спільноти. Посткомуністичний і Третій світи.
47. Порівняльна характеристика перехідних процесів в посткомуністичних країнах і процесів модернізації в державах Третього світу.
48. Людина і політика. Поняття „особистості” та „громадянина”.
49. Концепція прав людини.
50. Гуманізм в політиці. Людина як суб’єкт міжнародних відносин.
51. Масові політичні рухи. Революція як явище суспільного буття: причини, рушійні сили, наслідки.
52. Співвідношення революційних та еволюційних аспектів соціального поступу.
53. Міжнародні відносини як специфічна сфера суспільного буття та об’єкт політологічного дослідження.

54. Місце політичної свідомості та культури в політичній системі. Поняття „політичної культури”. Типологізація політичних культур.
55. Народ як джерело влади. Поняття „народного суверенітету”.
56. Громадянське суспільство. Поняття „легітимації” та „лояльності”.
57. Народний суверенітет
58. Наука про політику (політологія). Дослідницьке поле політології. Об’єкт і методи політологічного дослідження.
59. . Націоналізм як історичне явище та ідейна течія.
60. Українські політологи як фактори української теоретичної політики.
61. Національна держава в сучасних міжнародних відносинах.
62. Національна держава і світова спільнота.
63. Права людини і права націй та народів на самовизначення: співвідношення принципів.
64. Націоналізм та інтернаціоналізм.
65. Особливості німецької позиції стосовно поглиблення західноєвропейської інтеграції і поширення західних структур (ЄС і НАТО) на схід.
66. Одностороння і багатостороння дипломатія.
67. Міжнародні конференції. Поняття „міжнародної організації”.
68. Типологізація міжнародних організацій.
69. Зовнішня та внутрішня політика України за часів правління В. Януковича.
70. Поняття „міжнародного союзу”. Типологізація міждержавних союзів.
71. Основні осередки конфліктів та джерела напруження в Третньому світі. Причини виникнення та шляхи врегулювання.
72. Особливості розвитку інтеграційних процесів в Африці (Афросоюз, Африканське економічне співтовариство. Співтовариство розвитку Півдня Африки, Економічне співтовариство західноафриканських країн, Спільний ринок країн Східної та Південної Африки, Союз Арабського Магрибу).
73. Падіння комунізму як суспільної системи. Демократичні зміни в країнах Центральної, Східної, Південної Європи після 1989р. Розпад СРСР і утворення СНД.
74. Політика як соціальна практика, наука та мистецтво, Політика в житті суспільства
75. Поняття „політичної системи”, її структура та функції. Політична система серед інших суспільних систем.
76. Політична система як регулятор функціонального і структурного впорядкування політичного життя суспільства
77. Поняття „влади”. Механізм і призначення влади в суспільстві. Види суспільної влади (політична, економічна, духовно-ідеологічна, соціальна)
78. Поняття „держави”. Функції держави в політичному житті. Форми правління. Держава і політична спільнота.
79. Зовнішня та внутрішня політика України за часів правління П. Порошенка. Революція «гідності».
80. Поняття „дипломатії”. Правила і методи дипломатичної діяльності.
81. Поняття „міжнародної угоди”. Структура, класифікація і специфіка міжнародних угод як норм міжнародного права.
82. Поняття „ідеології”. Типологізація ідеологій. Ідеології в житті суспільств.

83. Поняття „міжнародні інтеграції”. Типологізація інтеграційних процесів,
84. Рівні ступені інтеграції. Теорія взаємозалежності Кохейна і Ная.
85. Поняття „міжнародного конфлікту”. Типологізація конфліктів.
86. Етапи розвитку і шляхи полагодження міжнародного конфлікту.
87. Лобіювання української політики.
88. Поняття „нації”. Нація і етнос. Націоналізм як масовий рух та ідеологія.
89. Поняття „національної безпеки” і „міжнародної безпеки”. Типологізація систем безпеки. Загроза міжнародного тероризму – причини, еволюція, історична перспектива.
90. Поняття „партії”. Типологізація партій. Типологізація партійних систем. Поняття „політичного спектру”.
91. Глобалізація і радикалізація національного політичного життя. Право-і ліворадикальні відповіді на глобалізаційні виклики.
92. Поняття „політичного лідера”. Типологізація політичних лідерів.
93. Поняття „політичної еліти”. Типологізація еліт.
94. Відносини лідер – еліта- народ. Роль особистості в історії.
95. Перспективи та напрями розвитку Україна-ЄС.
96. Поняття „політичного режиму”. Типологізація політичних режимів.
97. Демократія і тоталітаризм.
98. Зовнішня політика в демократичних і тоталітарних суспільствах.
99. Поняття „світової спільноти”. Структура сучасної світової спільноти.
100. Рівні (глобальний, регіональний, національно-державний), геополітичні та культурні формації, регіони.
101. Теорія міжнародного, світового суспільства. Вчення Х.Булла про світове суспільство.
102. Поняття „системи міжнародних відносин”, її різновиди.
103. Система „Балансу сил” (1648-1914), система „Біполярності” (1921-1989).
104. Сучасна система міжнародних відносин. Загальна характеристика
105. Поняття „стратифікації”. Політика і соціальна структура суспільства.
106. Типологізація соціальних груп (статусна група, клас, верства).
107. Поняття „соціальної мобільності”. Історичні місії політичних класів (третій стан, пролетарі, середній клас).
108. Україна-НАТО: за та проти.
109. Поняття „статусу держави” в міжнародних відносинах.
110. Велика, середня, мала держава. Поняття „Наддержави”.
111. Поняття „суб’єкту політики” і „суб’єкту влади”. Типологізація суб’єктів політики і влади.
112. Поняття „учасник міжнародних відносин”. Типологізація учасників (акторів).
113. Порівняльний аналіз. Компаративістська політологія Г.Алмонда.
114. Порівняння причин, характеру перебігу і наслідків Першої і Другої світових воєн.
115. Передвоєнний стан міжнародних відносин. Світ напередодні Першої і Другої світових воєн.

116. Утворення воєнних блоків. Виникнення осередків локальних воєн.
117. Проблеми повоєнного облаштування. Версальсько-Вашингтонська система.
118. Рішення та наслідки Ялтинської конференції.
119. Утворення Ліги Націй та ООН.
120. Регіоналізм. Формування регіональних блоків.
121. Українське законодавство, що регулює політичні відносини.
122. Регіональні системи безпеки.
123. Порівняльний аналіз проблем безпеки в Європейському і Азіатсько-Тихоокеанському регіонах. Основні учасники, інститути, загрози.
124. Розпад колоніальної системи і колоніальних імперій. Проблеми постколоніального облаштування.
125. Джерела та осередки міжнародного тероризму у Третньому світі.
126. Системний аналіз в міжнародних відносинах. Теорія М.Каплана.
127. Системний аналіз. Вчення Д.Істона.
128. Співвідношення внутрішньої і зовнішньої політики. Інструменти і цілі зовнішньої політики.
129. Ідеології (ідеологічні легітимації) зовнішньополітичної діяльності. Поняття „зовнішньополітичної доктрини”.
130. Співвідношення війни і миру в теорії і практиці міжнародних відносин. Поняття „міжнародного миру”.
131. Шляхи досягнення і підтримання міжнародного миру.
132. Миротворення (різновиди миротворчих операцій). Мілітаризм і пацифізм.
133. Методи та напрями української політики.
134. Структурно-функціональний аналіз. Вчення Т.Парсонса і Р.Мертонса.
135. Структурний аналіз безпеки на євроатлантичному просторі. Інститути, рівні, ролі.
136. Адаптація НАТО до умов пост біполярності. Проблеми і перспективи розширення Північноатлантичного Альянсу.
137. Сучасна зовнішня політика Росії в пошуках постімперської ідентичності..
138. Сучасний світ – багато полюсність чи однополюсність? Сполучені Штати як єдина наддержавна і світовий лідер.
139. Зовнішньополітична стратегія США після Р.Рейгана.
140. Специфіка зовнішньополітичної діяльності адміністрації Клінтона.
141. Події 11 вересня та їх вплив на внутрішню і зовнішню політику Сполучених Штатів.
142. Зовнішня політика адміністрації Буша.
143. Зовнішня політика адміністрації Обами.
144. Теорія міжнародної політики Г.Моргентау. Реалізм та опозиційні йому теоретичні формації. Неореалізм К.Волтца.
145. Україна в складі СРСР: колонія, сателіт, провінція? Участь України в заснуванні і діяльності ООН.
146. Фашизм як історичне явище та ідейна течія.
147. Феномен європейського фашизму: причини виникнення, рушійні сили, наслідки.Встановлення фашистських режимів в Італії та Німеччині. Порівняльний аналіз двох типів фашизму.
148. Франція між IV і V республіками.
149. Криза політичної системи, національне оновлення, постімперська перебудова і орієнтація зовнішньої політики на розвиток західноєвропейської інтеграції.
150. Голізм. Правий радикалізм у Франції.

151. Характеристика західноєвропейської інтеграції. Римська і Маастрихтська угоди.
152. Механізми політичної та економічної взаємодії. Амстердамська та Ніцка угоди.
153. Конституційний процес в ЄС: проект Євро конституції, Лісабонський договір.
154. Характеристика регіональної інтеграції в Північній, Центральній, Південній Європі.
155. Проблеми і перспективи розширення ЄС. Теорії європейської інтеграції.
156. Характеристика регіональної інтеграції в Північній Америці, НАФТА.
157. Перспективи панамериканського інтеграційного процесу.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль з наукової дисципліни «Соціально-політичні студії» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

8. Засоби оцінювання результатів навчання

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувачів вищої освіти в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті здобувач вищої освіти отримує за виконані зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є тести.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій,

	робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність здобувача вищої освіти на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться здобувачеві вищої освіти, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться здобувачеві вищої освіти, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного	

		складання
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модуль-ний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Л.М. Мельник, І.А. Дужа Політологія: навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2019 – 426 ст.
2. Баранівський В. Ф. Політологія [Текст] : підручник / В. Ф. Баранівський ; Нац. акад. упр. - Київ : НАУ, 2016. - 235 с.
3. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. - 179 с.
4. Горбач, О. Н. Політологія [Текст] : навч. посіб. / Олександр Горбач, Руслан Демчишак ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 3-тє вид., допов. та перероб. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 259 с.
5. Воронянський О.В. Політологія [Текст]: підручник / [Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В.] ; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. - 179 с.
6. Політологія: підручник / [М. П. Требін та ін.]; за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Харків : Право, 2018. – 460 с.
7. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.
8. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2017. – Т. 2. – 535 с.
9. Сучасна політична лексика : енциклопед. словник-довідник / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н. М. – Львів : «Новий Світ-2000», 2015. – 396 с
10. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підруч. для студ. вищ.навч. закл. / П. П. Шляхтун. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 471 с.
11. Щедрова Г. П. Громадянське суспільство та політична культура: теоретичний і прикладний аспекти : монограф. / Г. П. Щедрова. – Луганськ, «Елтон-2», 2010. – 308 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-1.html> – підручники з політології.

2. <http://chitalka.net.ua/zmist/politologija.html> – підручники з політології.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
4. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
5. Національна історична бібліотека України :// <http://www.dibu.kiev.ua/>
6. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
7. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
8. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
9. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
10. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>

ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/control>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
6. Офіційний веб-сервер Центральної виборчої комісії України
7. <http://www.cvk.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України
9. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України
11. <http://www.rainbow.gov.ua/>
12. Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>
14. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини <http://www.echr.coe.int/echr>
15. Офіційний сайт Венеціанської комісії Ради Європи <http://www.venice.coe.int/>
16. Офіційний сайт Європейського Союзу <http://europa.eu/>
17. Офіційний сайт ОБСЄ <http://www.osce.org/>
18. Офіційний сайт Вищої Атестаційної Комісії України <http://www.vak.org.ua/>
19. Сайт Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського
20. <http://www.nbuv.gov.ua/>
21. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/>
22. Сайт Інституту політичних політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=1>
23. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень <http://www.ucipr.kiev.ua/>
24. Сайт Українського центру політичного менеджмент <http://www.politik.org.ua/>
25. Сайт журналу «Політологічний вісник» http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pv/index.html
26. <http://www.viche.info/>
27. Сайт альманаху «Грані» <http://www.grani.org.ua/>
28. Сайт наукового вісника «Гілея» <http://www.gileya.org.ua/213>
29. Сайт журналу «Нова парадигма» <http://www.novaparadigma.org.ua/>
30. Сайт щоденної української газети «День» <http://www.day.kiev.ua/>
31. Сайт щотижневика «2000» <http://2000.net.ua/>
- 32.

33. Сайт газеты «Дзеркало тижня» <http://www.zn.ua/>
34. Сайт журналу «ПОЛИС» <http://www.polistudies.ru/>
35. Сайт журналу «Общественные науки и современность»
<http://www.ons2000.chat.ru/index.htm>
36. Сайт журналу «Полития» http://www.nasledie.ru/global/17_4/article.php?art=13
37. Сайт журналу «Мировая экономика и международные отношения»
38. <http://www.imemo.ru/ru/period/meimo/>
39. Сайт журналу «Политическая экспертиза» <http://www.politex.info/content/view/35/1>
40. Электронная библиотекаГУМЕР. <http://www.gumer.info/>
41. Портал политических наук <http://www.politzone.in.ua/КО>